

7/ 8689
5.6.48

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.718/90/177
Konu : Yazılı soru önergesi

26 /a.l. /2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 09/11/2016 tarihli ve 43452547-120.07-(7/8689)-65729 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 17/11/2016 tarihli ve 31853594-610-2-2081-4428 sayılı yazı,
c) 16/12/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01-E.718/2903/9496 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Dr. M. Sezgin Tanrıkulu tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8689 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.718/89/176
Konu : Yazılı soru önergesi

26/01/2017

Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması tensip olunan 7/8689 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

B) Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarına ilk alındıklarında kabul odasında geçen sürede, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve tıbbî gizliliğe uygun olarak, kendisinin ve çevresindekilerin ruhsal ve bedensel iyiliği için, ilk kabul muayenesi yapılarak sağlık bilgileri kaydedilmektedir.

IV- A) Ceza infaz kurumlarında; kurum personeline yönelik meslek öncesi ve meslek içi eğitimler aracılığıyla kurumlarda bulunan çocuklara yaklaşım konusundaki farklı, eksik, yanlış tutum ve uygulamaların ortadan kaldırılması ile kurum içi ve kurumlar arası ortak bir dil, tutum ve davranışın oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, UNICEF'in teknik desteği ile Bakanlığımız tarafından ceza infaz kurumlarında bulunan çocukların topluma tekrar kazandırılması için çocuğun yüksek yararını esas alan, çocuk odaklı ve bütüncül bir bakış açısıyla hazırlanan Ardiç Programı; "ARDIÇ Yönetici ve Personel Programı" ve "ARDIÇ Psiko-Sosyal ve Müdahale Programı"ndan oluşmaktadır.

B) Çocukların ceza infaz kurumuna geldiği andan tahliye sürecine kadar geçen sürenin etkin ve verimli geçirilmesinin sağlanması amacıyla bilimsel verilere dayalı bir sistem olan bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemine geçilmiştir. Çocuk tutuklu ve hükümlüler, ceza infaz kurumuna geldiği andan itibaren ilgili birimler tarafından bilimsel bir değerlendirme formu olan ARDEF (Araştırma-Değerlendirme Formu) ile değerlendirilmekte ve suça sürüklenme nedenlerine ilişkin risk durumları tespit edilmekte olup, risk durumlarına göre çeşitli programlara yönlendirilmektedir.

Öte yandan, Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi içinde yer alan grup liderliği uygulaması ile çocukların barındıkları koğuş veya odalar dışında çocukların birlikte paylaşımında bulundukları ortak yaşam alanları oluşturulmuş, ortak yaşam alanlarında grup liderleri için özel mekanlar ayrılmıştır. Pedagojik eğitim almış ceza infaz koruma memurları arasından seçilen grup liderleri, çocukları gözlemleyerek ve onların katıldığı çeşitli etkinliklere katılarak çocuklarla paylaşımında bulunarak 24 saat esasına göre çalışmaktadır. Bu uygulama ile çocukların birbirleri üzerindeki akran zorbalığını engellemek, olumlu rol model olarak davranış değişikliğine yol açmak hedeflenmektedir.

V- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 45. ve 46. maddelerinde sayılan çocuk hükümlü ve tutuklulara uygulanacak disiplin tedbirleri ve cezaları arasında hücreye koyma cezası sayılmadığı, bu itibarla, hücreye koyma cezası verilen çocuk hükümlü ve tutuklu bulunmadığı,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

B) Avukatların ceza infaz kurumlarında işkence ve kötü muameleye maruz kalmaları iddiaları ile ilgili olarak Bakanlığımıza ulaşan bir şikâyet başvurusunun bulunduğu; söz konusu şikâyetin, adli ve idari yönden işlem yapılmak üzere ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği,

Anlaşılmıştır.

VI- İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 23/12/2016 tarihli cevapta,

1- Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan olaya ilişkin olarak; Kurumda barındırılan bir tutukluyu 12/10/2016 tarihinde ziyarete gelen avukatın, olay günü müvekkili ile görüşmeden ve müvekkilinin durumu ile ilgili herhangi bir bilgi almadan Kurum nöbetçi müdürüyle görüşmek istediğini belirttiği, isteği üzerine Kurum nöbetçi müdürünün odasında avukatla görüşme yaptığı, görüşme esnasında avukatın; müvekkilinin açlık grevinde olduğunu, açlık grevine gitme gerekçesinin de kurumda yapılan sayımlara karşı çıkararak sayıma katılmak istemediğini, sayımların yasal dayanağının olmadığını belirttiği, nöbetçi müdür tarafından avukata sayımların yasal dayanağı hakkında bilgi verildiği ve Kurum nöbetçi müdürünün avukata işkence iddialarının tamamen asılsız olduğunu ilettiği,

2- Müvekkiline yapılan işlemlerin yasal olduğunun söylenmesi üzerine avukatın tehdit ve ithamlarına devam ettiği, bunun üzerine görüşme esnasında sürekli olarak kurumun görevlilerine ilişkin suçlayıcı, Kurumu kötüleyen, memurları ve çalışanları suçlayan konuşmalar yaparak sloganlar atmaya başladığı, bunun üzerine Kurum nöbetçi müdürü tarafından kendisine görüşmenin bittiğini ve müvekkiliyle görüşmeye geçmesi gerektiğinin söylendiği, ancak görüşmenin olduğu odadan çıkmayıp bağırırmaya devam ettiği, söz konusu avukatın kurum güvenliğini tehlikeye düşürmesi nedeniyle kurum dışına çıkartıldığı,

3- Avukatın kurum dışına çıkarılması sırasında ve görüşme esnasında iddia olunduğu üzere avukata yönelik herhangi bir darp olayının yaşanmadığı, bu durumun kamera kayıtlarında mevcut olduğu, dışarı çıkarılma esnasında avukatın görüşmenin yapıldığı odadan ve kurumdan dışarı çıkmamak için el ve ayaklarını kullanarak direndiği, dışarı çıkarılması sırasında kendisine refakat eden memurların avukatın kendisine zarar vermemesi için koluna girmek suretiyle kurum dışına çıkartıldığı, Kurum dışına çıkartıldığında ise memurun kollarını bırakmasıyla kendini yere attığı, bu esnada da elinde ufak tefek çizikler meydana geldiği,

4- Yaşanan olaya ilişkin olarak başlatılan adli ve idari soruşturmaların devam ettiği,
Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan